

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Stikstof dossier update

DATUM
20 augustus 2020
Verzonden 31-08-2020

BIJLAGEN
--

BEHANDELD DOOR
S (Saskia) Hendricks

TELEFOONNUMMER
043 350 4667

ONZE REFERENTIE
2020-23875

E-MAILADRES
Saskia.Hendricks@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 - 350 4141

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

Op 23 december 2019 heb ik u via een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de gevolgen voor Maastricht van de uitspraak van de Raad van State over het Programma Aanpak Stikstof (PAS).

Sindsdien hebben de hogere overheden (Rijk en provincies, als bevoegde gezagen natuur) nieuw beleid gemaakt. De gevolgen daarvan voor de Natura 2000-gebieden (en daardoor vergunningverlening) rondom onze stad zijn nog niet duidelijk. Toch wil ik u graag informeren over wat wel bekend is.

Samenvatting aanpak stikstofproblematiek op Rijksniveau

- Mei 2019: De Raad van State oordeelt: het Programma Aanpak Stikstof (PAS) is in strijd met de Europese Habitatrichtlijn en mag niet meer gebruikt worden voor vergunningverlening.
- Sept 2019: Vergunningverlening komt weer deels op gang (indien uit een AERIUS berekening blijkt dat er geen toename van stikstofdepositie op overbelaste Natura 2000 hectares is).
- Sept 2019: korte termijn advies 'Niet alles kan' (Adviescollege Stikstofproblematiek)
- Okt 2019: Het kabinet reserveert € 500 miljoen voor het oplossen van de stikstofproblematiek.
- Nov 2019: Het kabinet kondigt drie bronmaatregelen aan: snelheidsverlaging op snelwegen naar 100 km/u, uitbreiding warme sanering varkenshouderij, verlaging stikstofgehalte in veevoer. Doel van deze drie maatregelen is om op korte termijn (maart 2020) woningbouwprojecten en zeven MIRT-projecten te realiseren.
- Dec 2019: advies 'Beweiden en bemesten' (Adviescollege Stikstofproblematiek)
- Jan 2020: inwerkingtreding Spoedwet Aanpak Stikstof (snelheidsverlaging, sanering varkenshouderij, aanpassing veevoer)
- Jan 2020: advies 'Luchtvaartsector' (Adviescollege Stikstofproblematiek)
- Mrt 2020: Openstelling stikstofregistratiesysteem voor woningbouw
- Apr 2020: Structurele aanpak stikstof: aanpak natuurbehoud en -herstel, volgende bronmaatregelen in betrokken sectoren, vaststellen van een streefwaarde voor 2030, monitoring- en bijsturingssystematiek en afspraken over uitvoering
- Jun 2020: advies 'Lange termijn' (Adviescollege Stikstofproblematiek)

DATUM
20 augustus 2020

- Zomer 2020: Eerste resultaten doorlichting Natura 2000-gebieden (via de provincies)
- Aug 2020: veevoermaatregel wordt op 19 augustus door minister Schouten ingetrokken vanwege onvoldoende effect (en aanhoudende boerenprotesten)

Gevolgen van rijksbeleid korte termijn voor Maastricht

De drie bronmaatregelen van het kabinet, die in november 2019 aangekondigd werden en per 1 januari 2020 in wetgeving zijn vastgelegd, hebben waarschijnlijk geen groot effect in Maastricht, wat betekent dat vergunningverlening in Maastricht niet makkelijker wordt. Het effect van deze maatregelen mag daarnaast alleen gebruikt worden voor woningbouwprojecten, en daar zaten voor Maastricht niet de grootste problemen. Verder mocht er op de snelwegen in en rond Maastricht op grote stukken al maximaal 100 km/u gereden worden (waardoor deze maatregelen weinig “winst” oplevert), en zijn er in de omgeving van Maastricht geen varkenshouderijen en maar zeer beperkt veehouderijen (veevoermaatregel).

Provincie Limburg heeft nog geen exact overzicht wat deze maatregelen aan stikstofruimte opleveren per hectare Natura 2000-gebied, en welke vergunbare ruimte er is per hectare in het stikstofregistratiesysteem. Provincie Limburg werkt momenteel aan een dashboard Stikstof (website), waarin voor iedereen te zien is wat de huidige stand van zaken is op het gebied van stikstof en natuur in de provincie. Zodra deze gereed is, kan meer in detail een voorspelling gedaan worden voor wat betreft de voortgang van projecten in de gemeente Maastricht.

Gevolgen rijksbeleid lange termijn voor Maastricht

Minister Schouten heeft met een kamerbrief op 24 april 2020 haar structurele aanpak stikstofproblematiek toegelicht: het streven is om minimaal 50% van de hectares stikstofgevoelige natuur niet meer overbelast te laten zijn (stikstofemissiereductie van 26%). De verwachting van de Provincie Limburg is, dat door dit beleid de meeste Zuid-Limburgse Natura 2000-gebieden in 2030 niet meer overbelast zijn (bron: presentatie gebiedstafel stikstof Zuid-Limburg dd 25 juni 2020). Midden- en Noord-Limburgse gebieden zullen nog wel overbelast blijven, dit betekent dat kleine projecten (die alleen effect hebben op Zuid-Limburgse gebieden) dan gewoon weer vergund kunnen worden. Voor grotere projecten, die ook effect hebben op noordelijker gelegen gebieden, blijft vergunningverlening nog moeilijk.

Commissie Remkes (Adviescollege Stikstofproblematiek) bracht twee weken later haar eindrapport “Niet alles kan overal” uit op 8 juni 2020. Dit advies bevat een ambitieus tijdpad en vergaande hervormingen van de landbouwsector. Het streven van de commissie is, om uiterlijk in 2050 alle Nederlandse natuur in een gunstige staat van instandhouding te krijgen. Dit is een enorme maatschappelijke opgave, gezien de laatste rapportage omtrent Natura 2000-doelen die minister Schouten op 25 mei 2020 naar de Kamer stuurde: de staat van instandhouding van de Nederlandse natuur is overwegend zeer ongunstig.

De commissie Remkes stelde het volgende tijdpad voor:

- 2030: gemiddeld 50% reductie van de emissies tov 2019, daardoor zal in 2030 ongeveer 74% van de hectares niet meer overbelast zijn,
- 2040: vrijwel alle natuurgebieden niet meer overbelast door stikstof, de natuur kan zich gaan herstellen van ophoping van stikstof in de bodems,
- 2050: alle natuur in Nederland is hersteld van decennialange overbelasting en is in gunstige staat van instandhouding gekomen.

DATUM
20 augustus 2020

Uit de kabinetsreactie op dit rapport bleek, dat het kabinet vasthoudt aan haar eerdere plan van 24 april 2020 om in 2030 te streven naar gemiddeld 26% reductie van emissies, daardoor zal ongeveer 50% van de natuurhectares niet meer overbelast zijn in 2030. Een verdere doorkijk geeft het kabinet nog niet. Het kabinet is minder ambitieus dan commissie Remkes vanwege maatschappelijk draagvlak en kosten.

Gevolgen provinciaal beleid korte termijn voor Maastricht

Provincie Limburg heeft op 12 december 2019 beleidsregels voor intern en extern salderen vastgesteld (laatste aangepaste versie dd. 23 juni 2020), waarmee veel projecten in de gebruiksfase door kunnen gaan. Ze moeten dan wel nog vergund worden door Provincie Limburg.

Gevolgen provinciaal beleid lange termijn voor Maastricht

Ook Provincie Limburg heeft sinds december 2019 beleid ontwikkeld: het Aanvalsplan Stikstof is gepresenteerd op 28 januari 2020. Dit is een ambitieus beleidsstuk dat de juiste stappen zet om de Limburgse natuur te beschermen. Het gaat uit van een gebiedsgerichte aanpak, waarbij middels ambtelijke "gebiedstafels" (voor Zuid-, Midden- en Noord-Limburg) in sessies met belanghebbenden onderzocht wordt wat de lokale problematiek is en welke oplossingen kunnen bijdragen aan een goede staat van de natuur.

De eerste bijeenkomst van de gebiedstafel Zuid-Limburg heeft plaatsgevonden op 25 juni 2020. De problematiek komt steeds beter in beeld, maar het is nog onduidelijk welke acties (verminderen of wegnemen bronnen, natuurherstel en -uitbreiding) er genomen gaan worden, en wat er aan natuurherstel (en daardoor vergunningsruimte) verwacht kan worden op de korte en middellange termijn.

In januari 2020 is Provincie Limburg, samen met gemeente Maastricht, Natuurmonumenten en Limburgs Landschap, gestart met een PIO-project in het zuidelijk deel van het Jekerdal. Doel van dit project is om het Natura 2000-gebied robuster te maken, zodat er eerder een gunstige staat van instandhouding bereikt kan worden. Er worden binnen de Natura 2000-begrenzing landbouwgronden verworven/ontpacht om deze om te kunnen vormen naar natuur. Hiermee wordt het areaal van beschermde graslanden vergroot, een natuurverbinding tussen de St Pietersberg en de Cannerberg gemaakt en worden lokale stikstofbronnen (door bemesting) weggenomen. Hierdoor zal de natuur in dit gebied sneller in een gunstige staat van instandhouding komen, wat ook de vergunningverlening (economische ontwikkeling) in de stad zal vergemakkelijken.

Gevolgen toekomstig provinciaal beleid voor Maastricht

Uit een brief van gedeputeerde Mackus aan Provinciale Staten dd. 31 juli 2020 blijkt, dat er nieuw beleid komt in de nabije toekomst: kleine tijdelijke deposities zullen worden vrijgesteld van vergunningverlening. Dit is nog niet als nieuwsbericht landelijk gepubliceerd en openbaar gemaakt, de verwachting is dat dit na de zomer zal gebeuren. Tijdelijke deposities (bouwfasen) zullen worden vrijgesteld van vergunningplicht als het effect op overbelaste habitats niet groter is dan 0,05 mol/ha/jr gedurende 2 jaar (of een equivalent bv 0,1 mol gedurende 1 jaar of 0,02 mol gedurende 5 jaar etc).

Dit betekent dat bouwfasen in Maastricht in de meeste gevallen niet meer vergunningplichtig zullen zijn. Voor grotere bouwprojecten zullen er wel nog AERIUS berekeningen gemaakt moeten worden, om aan te tonen dat het effect niet groter is dan de vrijstelling. Bij kleine bouwprojecten wordt op basis van ervaringen van de afgelopen maanden vaak al geen AERIUS berekening meer opgevraagd bij de behandeling van een omgevingsvergunning. Deze vrijstelling geldt alleen voor tijdelijke deposities als gevolg van (wegen)aanleg-, sloop- of bouwfasen.

DATUM
20 augustus 2020

Samengevat betekent dit voor de gemeente Maastricht:

- Aanleg- en bouwfases van projecten: deze zullen in veel gevallen binnenkort vrijgesteld zijn van vergunningplicht Wet Natuurbescherming.
- Gebruiksfase woningbouw: indien uit een AERIUS berekening blijkt dat er een effect is van de gebruiksfase, kan vanuit het Stikstofregistratiesysteem (SSRS) deze toename vergund worden. Het is onduidelijk hoeveel ruimte er is per hectare in de gebieden rondom Maastricht als gevolg van de kabinetsmaatregelen. Provincie Limburg verleent een vergunning indien er ruimte is in het SSRS.
- Gebruiksfase andere projecten (niet woningbouw zijnde): het effect zal met AERIUS berekend moeten worden. Een effect betekent niet dat een project geen doorgang kan vinden. Mogelijkheden om projecten door te laten gaan zijn een ecologische voortoets, ecologische passende beoordeling en/of vergunningverlening door Provincie Limburg (beleidsregels intern en extern salderen). Dit is maatwerk.

Het stikstofdossier is nog steeds erg actueel en veranderlijk. Ik zal u op gezette tijden over de voortgang blijven informeren.

Hoogachtend,

Gert-Jan Krabbendam,
Wethouder Klimaat & Energie, Ruimtelijke ontwikkeling en Mobiliteit.